

„Младежка визия за развитие на България“

Инициатива на президента на Република България Росен Плевнелиев

СТАНОВИЩЕ

от

Галя Павлова Георгиева

СА „Д. А. Ценов“ – гр. Свищов

Подтема:

„Политиките в подкрепа на уязвимите групи в България в контекста на членството ѝ в ЕС“

Проблемите, свързани със социално-икономическите промени, съпътстващи периода на финансова и икономическа криза на българското общество, на практика не подминаха нито една област от живота ни и се отразиха на почти цялото българско население. В такива условия най-уязвимите групи от населението плащат най-високата социална цена. Кризата постави още по-остро въпроса за необходимостта от прилагането на такива мерки, които биха имали съществено влияние за ограничаване разпространението на бедността и социалното изключване. Ролята на политиките за социално подпомагане е да констатира причините за тези социални проблеми, да избере и приложи дадена форма за интервенция и да проследи изхода от решаването на проблемите. България е страна с редица предизвикателства в областта на бедността, уязвимостта и социалното подпомагане. Социалното подпомагане е дейност, която се характеризира с голяма вътрешна сложност и отговорност към обществото. Всичко това показва, че е необходимо прилагането на комплексен и интегриран подход, особено за уязвимите групи в българското общество, който да способства за трайно преодоляване на тяхното социално изключване и за прекъсване на предаването на бедността между поколенията.

Тази система претърпя много промени: подмяна на нормативната уредба, въвеждане на нови проекти и програми за подпомагане, подобряване целенасочеността на социалните помощи, упражняване на мониторинг с цел контрол при отпускането на помощите, привеждане на българската система в унисон с основните европейски и международни стандарти за социална защита. Бедността е основна предпоставка за функционирането на социалното подпомагане. По отношение на въпроса кой трябва да се счита за беден могат да се дадат различни отговори, тъй като влияние оказват множество фактори, като:

ниско ниво на образование и умения, безработица и упражняване на нископлатена или несигурна работа, тип и големина на семейството, вид на пола, инвалидност или заболяване, принадлежност към определени етнически малцинствени групи, живот в отдалечена или слабо социализирана общност.

Всяка една успешна политика за борба с бедността се основава върху макроикономическа стабилност и устойчив икономически растеж. Но това не са единствените базисни фактори за подобряване на жизнения стандарт и качеството на живот на всички. Значение има и политическата ангажираност на правителството, затова икономическият успех се предопределя от колективни действия – ефективното предоставяне от страна на държавата на здравеопазване, образование и инфраструктура. Обикновено фискалната политика има за цел повишаване на стандарта на живот на всички граждани от страната. Важен фактор за размера на социалния прогрес и общото благосъстояние на дадена държава е възможността на гражданите ѝ, живеещи в бедност, да подобрят благосъстоянието си с течение на времето. За да се увеличат възможностите на бедните да акумулират благосъстояние, политиките трябва да се съсредоточат по-малко върху търсенето на правилния микс от доходи и помощи, а повече върху редуцирането на неравенство в заетост. Мерките в тази област на въздействие са насочени към предоставяне на равни възможности за трудова реализация на търсещите работа лица; интегриране на уязвимите групи на пазара на труда чрез включване в заетост; осигуряване на възможности за трайна интеграция на пазара на труда на младежите, които не са включени, нито в заетост, нито в образование и обучение; създаване на условия за по-дълъг престой на трудовия пазар на по-възрастните. Предоставянето на социални помощи на различните уязвими групи в България се регламентира основно чрез няколко закона и различни наредби и указания, които определят правата, допустимостта, условията и сроковете за отпускане на помощ. Лицата и групите, които законодателно са определени като имащи право на социално подпомагане са: децата, многодетните семейства и самотните родители, семейства с ниски доходи или безработни родители, безработни, самотни възрастни хора, лица с увреждания, лица със статут на бежанци, малцинства и др. Децата са най-уязвимата група от населението, имайки предвид зависимото им положение от възрастните. В резултат от семейните традиции, нагласи и примери, те могат да останат бедни, необразовани, с ниска здравна култура, да се включат в различни противообществени прояви или да станат зависими от наркотични вещества. Особено тревожен факт е значителният процент на детската бедност у нас, всъщност – най-високият в ЕС. Най-чести бенефициенти на социално подпомагане са децата от ромското население, тъй като при тях заетостта и образователното равнище са най-ниски, а самотните и многодетни майки – преобладаващо число. Ниската образованост в детска възраст е сериозна

предпоставка за очаквана пожизнена бедност. При липса на възможности за последваща ефективна интеграция в обществото, израсналите деца ще навлязат в една циклично повтаряща се бедност.

Търсената модернизация е в посока към осигуряване на адекватни социални платежи и предоставяне на качествени услуги в бъдеще, но без да се застрашава стабилността на обществените финанси. Уязвимите групи попадат в обсега на заложената в националната програма за реформи на Република България в изпълнение на Стратегия „Европа 2020” . Националната цел за намаляване на броя на живеещите в бедност с 260 хил.души до 2020 г. и дефинираните към нея специфични подцели.

Становища, които са приоритет за мен:

1. Подобряване качеството на образование в началните и средните училища;
2. По-добри възможности за професионална реализация на младите хора;
3. По-добро здравеопазване.

За да бъдат ефективни и ефикасни мерките за намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване, на първо място, трябва да бъдат съобразени с актуалните и динамично променящи се измерения на отличаващите се с голяма сложност феномени, каквито са бедността и социалното изключване. Това означава, че мерките трябва по-правилно от всякога да отчитат това кое работи и кое не в рамките на политиката за насърчаване на социалното включване. Както и реализацията на пилотни практики и насърчаването на социалните иновации може да бъде онзи стимул, който да захрани политиките на национално ниво с готови и тествани в практиката решения не само как да бъдат постигнати по-добри резултати в борбата с бедността и социалното изключване, но и инструмент за управление на структурните реформи, необходими за осъществяването на балансиран интелигентен, устойчив и най-вече – приобщаващ растеж.

С уважение: Галя Георгиева